RYGOS GARSAS

Politikos, visuomenės ir mokslo laikraštis.

Eina vieną kartą per savaitę.

Laikraščio kaina:

Mėnesiams	12	9	6	3
Rygoje	2 r. 25 k.	1 r. 75 k.	1 r. 15 k.	60 k.
Lietuvoje ir Rusijoje	2 r. 50 k.	1 r. 90 k.	1 r. 25 k.	65 k.
Svetimose viešpatijose	5 r. — k.	3 r. 80 k.	2 r. 50 k.	1 r. 30 k.

Vienas numeris 5 kap.

Apskelbimai. Vienai petito eilelei arba jos vietai ant pirmojo puslapio mokama 30 kap., ant paskutiniojo — 10 kap.

Redakcijos ir Administracijos adresas:
Ryga, Elizavetinskaja, № 24.
Tuo adresu reikia siųsti pinigai ir laiškai.

Permainant adresą, reikia atsiųsti 30 kap. ir senasis adresas; geriausiai bus pridėjus laikraščio juostelę.

Užsieniuose gyvenančius ėmėjus prašome siųsti pinigus per **Penktąją Rygos Savitarpinę Kredito Draugiją;** tik nesiųsti „money orderiais".

Siunčiant mums **rankraščius,** prašome ant jų parašyti: savo tikrąją pavardę ir adresą.

Neapmokėtų markėmis laiškų ir raštų Redakcija nepriima; netinkančių rankraščių Redakcija savo lėšomis negrąžina.

№ 17. Šeštadienis, liepos m. 11 (24). d. 1909 m. 1 Metai.

Nedėlioje, liepos 12 dien. 1909 m.
„PAVASARIO" draugijos sodne,
Raudondauguvyje, Tilto gatv. № 32.
Lietuvių Apšvietimo draugija „ŽVAIGŽDĖ"
rengia
Pasilinksminimą su spektakliumi.
Nuo 1 val. iki 5 val **ŠOKIAI** ir žaislai vaikams,
o pradedant nuo 5 val. tas pats suaugusiems.
Vakarop apie 1/28 val., bus pastatyta **Žemkalnio** komedija
„GARSUS ADVOKATAS".
Už įėjimą moka (prisk. labd. rinkl.): **50** kap. vyrai-svečiai, **35** kap. moterys-viešnios ir vyrai „Žvaigždės" nariai, **25** kap. moteris „Žvaigždės" narės ir **10** kap. vaikai.
„Žvaigždės" nariai teiksis prie kasos parodyt savo narių korteles.

Persijos naujienos.

Kaip tik Persijos revoliucionėrių tautininkų vadai Sepechdaras su Serdar-Asadu pajuto, kad Rusija siunčia daugiau karuomenės Persijon, šoko kovoti prieš savo senąjį veidmainį šachą su trigubu smarkumu, kad toji rusų karuomenė nesuspėtų atvykti pagelbon. Su didžia paskuba jie apsupo ir paėmė sostapilį Teheraną. Jau butų paėmę ir patį šachą Mogamet-Ali, bet tas gudriai pasislėpė Rusijos misijos rūme, kame, sulyg tarptautinės teisės, persams jisai jau nebeprieinamas. Podraugei senis atsisakė ir nuo sosto. Tautininkų vadai tuojau per viršiausiąją tarybą apšaukė šachu Magometo-Alio sunų Sultaną-Achmetą-Mirzą, dar jauną vaikiną. Tautininkai visur skubina įvesti savo naująją tvarką, renka mokesčius, gaudo senosios tvarkos šalininkus ir t. t. Gaunamosios per Europą telegramos iš Teherano ir iš visos Persijos praneša, kad revoliucionėriai elgiasi patįs labai išmintingai ir atsargiai su svetimšaliais ir stengiasi visus persus suvaldyti, kad nieko pikto nebutų daroma Anglijos, Rusijos ir kitų šalių valdiniams Teherane ir kituose Persijos miestuose. Visoje Europos spaudoje ir pažangiuosiuose rusų laikraščiuose matomi yra geriausi linkėjimai sukilusiai kovoti už tautos laisvę Persijai ir linkėjimas, kad Rusija nesikištų į Persijos reikalus. Tiktai vokiečių laikraštis „Koelnische Zeitung", sako taip: „Jeigu dabar Rusija neišrastų priežasties su savo karuomene įsikišti į Persijos reikalus, tai naujiesiems Persijos vedlautojams (tautininkams) butų duota proga parodyti, ką jie gali atlikti. Tečiaus menkas politiškas tautos išauklėjimas, kurs yra apsireiškęs bergždžiais ginčais buvusiajame medžilyje (seime), neleidžia nieko gero lukuriuoti. Nepriteklius pinigų taipo-gi darys kliutis įsitaisyti bent kiek protingą ir įmanomą valdymą. Todėlei reikia žiurėti, kas įvyks tolesniai. Baimė svetimo įsikišimo įkvėps persams reikalingo atsargumo ir proto".

Toksai atsiliepimas šitame Vokietijos laikraštyje liudina, kad Vokietija duotų Rusijai pilną laisvę kišties į Persijos reikalus su savo karuomene. . .

Reikia patėmyti, kaip gudriai pasielgė pulkininkas Liachovas su savo kazokais Teherane. Ikitol jisai laikė senio šacho pusę. Bet, kaip tik pamatė, kad tautininkai ima viršų, jisai perėjo šitų pusėn su kazokais. Mat, naujai pasiųstoji rusų karuomenė nesuspėjo taip greitai atvykti, tai Liachovas turėjo nusilenkti.

Dabar naujai pasiųstoji rusų karuomenė stovi Kazvino mieste, dar geras galas nuo Teherano.

Be abejo, Rusijai dabar puiki proga apimti Persiją, ypač, kad ir Vokietija tam nesipriešina. Bet kitą vertus, Anglija žiuri į tą visą labai pavydžia akia ir iš pietų taip-pat gali pastumėti savo karuomenę Teherano linkui. Kas iš susidurimo Anglijos su Rusija galėtų išdygti, sunku šiandien nuspėti. Šiaip Persijos dabar lengvas paėmimas: juk Persijoje dabar visiškai nėra reguliarinės kareivijos, o visa šalis išgriauta ir didžiai nusilpnėjusi.

Naujasis šachas tėra dar tiktai 10 metų amžiaus. Todėlei, koliai jisai sulauks pilnų metų, regentu (valdytojum) bus artymas šacho giminė, vyras labai visiems žinomas ir skaitomas teisiu ir išmintingu. Tuo tarpu jisai nepatvirtintas seimo (medžilio) ir senato, bet nieks neabejoja, kad jis bus patvirtintas, kaip tikčiai susirinks atstovai ir senato nariai. Senis šachas parsikraustysiąs Rusijon gyventi; jau ir vieta jam esant paskirta — tai Kalugos miestas, kame esą tam tikri rūmai. Senis šachas turįs daug pinigų užsienio bankuose, vienų tiktai procentų metams gaunąs arti milijono rublių.

Darbininkų buvis kituose Europos kraštuose.

Prieš keletą metų anglų prekybos ministerija paskyrė tam tikrą komisiją, kad surinktų žinias apie darbininkų gyvenimą Anglijoje, Vokietijoje ir Prancuzijoje.

Dabar komisija jau pabaigė tą savo darbą ir apskelbė laikraščiuose.

Pasirodo, kad Vokietijoje darbininko šeimyna gyvena gana ertviame bute, iš 2—3 kambarių; bet Anglijoje gyvena dar geriau: tankiausia atskirame namelyje iš 4—5 kambarių. Prancuzijoj gi darbininko šeimyna pasikakina butu iš 1 kambario su virtuve. — Nuoma už butą, vidutiniškai imant, už 2 kambarių, maž-daug tokia, per vieną savaitę: Anglijoj — 1 r. 50 k., Vokietijoj — 1 r. 75 k., o Prancuzijoj — 1 r. 10 k.

Taigi Vokietijos darbininkas moka už savo butą ketvirčiu brangiau, negu Anglijos darbininkas.

Sulyg valgomųjų daiktų brangumo pasirodo, jog Anglijoj duona, mėsa, cukrus, miltai, žibalas ir t. t. kur kas pigiau, negu Vokietijoje. Taipo, Anglijos darbininkas už sviestą moka 1/2, už jautieną, kiaulieną ir kumpį 1/4, už avieną, kvietinius miltus ir žibalą 1/8 pigiau, negu Vokietijos darbininkas. Tik bulvės Vokietijoj pigesnės, negu Anglijoj.

Bet visuotinai imant, pragyvenimui Anglijos darbininkas daugiausia išleidžia. Tokius valgomus daiktus, ką vokiečių ir prancuzų darbininkų šeimynos vien tik šventėms tesigamina, Anglijoj darbininkas kuone kasdien valgo. Trumpai, Anglijoje darbininkas valgo geriau ir įvairiau, negu Vokietijoje ir Prancuzijoje.

Prancuzijoj ir Vokietijoj pragyvenimas brangesnis, negu Anglijoj, o uždarbis mažesnis. Jei, sakysime, koks amatninkas Anglijoj gauna dienai 1 rub., tai Vokietijoj jis pelnytų 83 kap., o Prancuzijoj — 75 k.

Negana, kad čion uždarbis mažesnis, bet da ir darbo laikas ilgesnis: Vokietijoj dirbama per savaitę 1/10, o Prancuzijoj 1/6 ilgiau, negu Anglijoje.

Kaip matome, Anglijoje darbininkas trumpiau dirba, o daugiau pelno, geriau valgo ir gyvena patogiau, negu vokietis arba prancuzas rankpelnis.

Kodėl-gi taip yra? O-gi todėl, kad Anglija labai apšviesta šalis. Ten kiekvienas darbininkas puikiai moka savo darbą ir trumpu laiku padaro daug naudos. Be-to, Anglijos darbininkai jau seniai yra susidėję į įvairias draugijas ir visi išvien rupinasi pagerinti savo buvį.

Ben. Audra.

Kam ketama vartoti orlaiviai netolimoje ateityje.

Vieną kartą jau mes esamę minėję, jog Paryžiuje ir Friedrichshafene liko neseniai įstėigtos augštosios orlaivininkų mokyklos — akademija ir institutas. Dabar galime pranešti, jog Europos valstijos lenkčių skubina taisyties kuodaugiausia orlaivių. Kaip ikišioliai karo metu stipriai dalyvaudavo kovoje tarp valstijų vandenų laivynai, taip — anot žinovų žodžių—netrukus pradėsią su didžia svarba dalyvauti oro laivynai. Dabar ginkluotoji valstijų galybė busiant skirstoma į tris ryšis: 1) žemės, 2) vandens ir 3) oro karuomenę. Didi oro laivyno svarba karo metu dabar esanti jau visiškai paaiškėjusi kiekvienam bent kiek nusimanančiam apie ginkluotą tautų kovą. Tuotarpu dar nesą padirbtų tokių orlaivių, kurie galėtų pilnai tikti karavimui, nėsa nei grovo Cepelino laivas (dirižablis) tam nederąs todėlei, kad permaža dar tepakeliąs sprogomosios medžiagos. — Cepelino orlaiviu teesama galima gabenti tiktai kokią dešimtį kariškų bombų. Tečiaus orlaivių tobulinimos vis einąs labai paakiui, ir netoli esant toji valanda, kada apsireikšią visai naujų šitoje srytyje išradimų. O tuomet be orlaivių gal ir gyventi nebusią galima. Kiekviena valstija turėsiant kaip gyvai taisyties oro laivyną.

Iškur atsiranda gerumas ir pigumas laikraščio?

Einantysis Škotų žemėje lietuviškas laikraštis „Rankpelnis" apskelbė šitokią korespondenciją iš Manchesterio: „Atšalimas. Vieną kartą, susirinkę keletas vyrų lietuvių, pradėjo kalbėties apie laikraščius: „Dabar kaišioja tą „Rankpelnį", o kas iš jo? Tik 2 lapeliu, ir ima 2 pensu. O kad angliską nusiperki, o duodi tik pusę penso, tai nors gali skaitytis!"

Taip kalba žmonės, nesuprasdami— sako autorius J. M. —, dėlko lietuviški laikraščiai brangus. Taip, jie brangus, o angliški pigus, o štai dėlko: lietuviai mažai teskaito laikraščius, tai mažai ir teperka: todėl lietuviškus laikraščius turi brangiau parduoti, kad jie išsilaikytų. Angliškus gi skaito kiekvienas anglas. Kad jų išperka daug, tai galima ir pigiau leisti, ir jie kur-kas geriau gyvuoja už lietuviškus laikraščius (nėsa daugiau duoda pelno leidėjams).

Tai mat, kokia priežastis lietuviškų laikraščių brangumo. Tegu tiktai kiekvienas lietuvis perkasi ir skaito lietuvišką laikraštį, tai jie bus pigus ir eis vis geryn".

P. J. M. baigia savo korespondenciją šiais žodžiais: „Taigi, broliai lietuviai,

pirkime visi lietuviškus laikraščius, skaitykime, švieskimės, vienykimės, tai prasiblaivys mūsų galvos ir nereiks tuščių niekų kalbėti!“

Kolera.

Kolera tarpsta. Jinai kasdieną vis plačiau skleidžiasi pačiame savo lizde — Peterburge, o savo keliu ima rodytiės ir kai-kuriose kitose vietose. Taipo, ji jau yra pasirodžiusi: Archangelske, Vologdoje, Oloneco gub., Kuršėje, Vitebsko gub., Rygos mieste ir kai-kur kitur. Peterburge paskutiniu laiku kasdieną apserga apie 80 ypatų, numiršta apie 40, ir beveik kasdieną ligonių ir mirusių skaičius vis didinasi. Rygoje per šitą savaitę apsirgo apie 80 ypatų, kurių apie 10 mirė. Dabar ligonbučiuose guli viršaus per 20 ypatų. „Dsimt. Westn.“ skundžiasi, kad miesto sveikatos priežiura negana rupestinga esanti apie koleros naikinimą. Taipo, sako, vienoje vietoje Uždauguvyje kolerinio ligonio išmatos smirdusios per visą dieną ant gatvės, koliai sveikatininkai susipratę vietą nuvalyti. Paskui vėl du ligoniu valiojęsi, pusantros valandos ant gatvės, koliai juos atėmė ir nuvežė į ligonbutį. Turėdami omenyje ne kokiausią musų brolių lietuvių rupestingumą ir atsargumą sulyg visokių ligų, mes tyčia išleidome tam tikrą knygelę „Kaip saugoties koleros“, kamė yra patilpę reikalingiausieji nurodymai ir patartįs Kiekvienas gali gauti tą knygelę musų redakcijoje už 3 kap Reiktų, kad toji knygelė atsirastų kiekvieno lietuvio bute.

Rygos gyvenimas.

Pamokslai bažnyčiose

Nedėlioje:

Šv. Pranciškaus — lietuviškas, kun. Daugelavičius.

Šv. Alberto — lenišskas, kun. Ivanovas.

Senojoj pamokslo nebus, nės taisymas dar nepabaigtas.

Dar apie giedojimus bažnyčiose ir kunigus.

Iš priežasties patalpintų straipsnių p. p. Julio ir V. F. B. giesmininko dėl giedojimų ir kunigų, noriu aš čia šį-tą paaiškinti. Daug jau iki šiam laikui buvo tame dalyke rašyta, bet esenciališkas stovis paliko neišaiškintas. Giesmininkas V. F. B. sako, jog blogo giedojimo priežastis bažnyčiose yra vargonininkai ir kunigai. P. Julis gi vargonininkus išteisina, o visą tulžį išpila ant kunigų, kaipo didžiausių ne tiktai blogo giedojimo kaltininkų, bet ir kitų dalykų. „Galėtų kunigai labai daug gero daryti“ — sako jis — „bet jie šalinasi nuo lietuvių“. Norėčiau žinoti, kokiuos prirodymus turia p. Julis savo žodžių patvirtinimui? Tikiuos, kad p. Julis žino, jog svarbiausias kiekvieno kunigo uždavinys yra aprupinimas dvasiškų reikalų kiekvieno žmogaus kataliko, nežiuriant į tai, ar jis lietuvis, ar lenkas, ar latvis, ar prie kitos tautos prigulintis. Žino, gal but, taipgi p. Julis, jog skaitlius katalikų Rygos parapijos yra milžiniškas, nes didesnis per 60 tukstančių, neskaitant tų šimtų katalikų, išbarstytų po Vidžemės miestus ir miestelius, kurie taipgi reikalauja dvasiško aprupinimo iš rygiškių kunigų. O kunigų išviso Rygoje tik 8, tame skaitliuje 2 kapelionu, kurie tik par šventes tepadeda darbuoties bažnyčioje. O be to, kiekvienas kamendorius yra taipogi ir kapelionas bent kelių mokyklų. Tai ar-gi čia gali teisingai prikaišioti p. Julis kunigams lietuviams bedarbę ir reikalauti darbo daugiaus? Toliau norėčiau žinoti: ant ko pasiremdamas, p. Julis sako savo straipsnyje, jog kunigai-lietuviai šalinasi nuo lietuvių. „Kunigus-lietuvius“, sako jis, „galima pažinti, kad jie lietuviai, tiktai iš pamokslų ir iš išpažinties, o daugiau mes jų niekur nematome“. Geistina labai butų žinoti, kur gi p. Julis norėtų dar matyti kunigus lietuvius? Jis, gal but, nesuprasdamas uždavinio katalikų kunigo ir aplinkybių, kuriose kunigai-lietuviai čia Rygoje esti, girtų tada juos, kada jie, palikę bažnytinį darbą ir mokyklas, eitų organizuoti draugijų ir rengti vakarų? Kunigai tik tada tegali pasišvęsti visuomenės ir Tėvynės labui, kada tuo nesidaro skriaudos dvasiškiems reikalams. Visi kunigai-lietuviai, žinau gerai, priguli prie apšvietimo draugijos „Žvaigždės“, prie „Rygos Garso“ dalininkų ir kai-kurie prie draug. „Pašalpos“. O jeigu, neturėdami laiko, negali lankyties susirinkimuose, tai ar gi čia gali p. Julis sakyti, kad kunigai šalinasi nuo lietuvių? Gal nori tamsta, p. Juli, kad kunigai atsirastų ant kiekvieno lietuvių vakaro, nežiurint į tą, kad ten kitą syk ant scėnos tegirdėti vien tiktai tušti plepalai? Šimet prieš užgavėnes, per lietuvių vakarą dramoje „Mindaugis“, kardinolo ypata taip buvo nedorai ant scėnos pastatyta, kad užgavo jausmus ne vieno gero kataliko-lietuvio. (Jau keli metai praslinko, kaip Rygoje esmi, o dar nesmi matęs ant scėnos, išskiriant „Genovaitę“ p. Jakavičiaus nei vieno rimto dalyko, turinčio sąjungą su katalikų tikėjimu. Juk vakarus lanko ne vien tie, kuriems Lietuvos stabmeldystė yra brangi ir kuriems tikėjimas yra nereikalingas *), bet didesni dalis esti ten tokių lietuvių, kurie turiasi tvirtai katalikų tikėjimo. Tai ar ne gerai butų šalia dalykų istoriškų Lietuvos, kurie turia savo vertybę, pastatyti kitą syk ką nors, kas turi sąjunga su katalikyste?).

Kad truksta tvarkos bažnyčiose, kad kitą syk nuskriausti yra lietuviai-katalikai — tai čia ne lietuvių-kunigų kaltė. Ne kamendoriai ir kapelionai valdo parapiją, bet klebonas. Jam vienam yra Vyskupo duota valdžia ant visos parapijos ir jis tiktai tegali reikalingas atmainas padaryti. Užtaigi prie jo turi lietuviai kreipties immediate (tiesiai). Kas sulyg klebono senelio Rygos, man rodos, p. Juliui, nereikėjo taip vienšališkai užpuldinėti ant jo. Nors jam daug kas gali prikišti iš atžvilgio pasielgimo sulyg lietuvių tautos, — nemažai taipgi turia ir užsitarnavimų padėjęs dėl Rygos parapijos, darbuodamos čia sunkiai per 25 metus. Jo darbų vaisiai yra žinomi visiems Rygos katalikams.

Šiuo savo straipsniu noriu užbaigti betaktišką polemiką p. p. Julio ir V. F. B. giesmininko. Tikiuos, jog p. Julis ateityje be reikalo neužpuldinės ant lietuvių-kunigų ir polemikas su jais nebenorės vesti dėlei josios nenaudingumo. Jeigu norėtų jis vėl ką šiam dalyke užmesti kunigams — polemikos su juo kunigai-lietuviai nebeves daugiau.

Kunigas

*) Malonėtumėm išgirsti paaiškinimą, ką gerb. Kunigas norėjo tais žodžiais pasakyti. Gal tatai reikia taip suprasti: kas rašo veikalus apie Lietuvos senovę (Mindaugis), kas juos skaito arba rodo ant scėnos arba pagaliaus, eina žiurėti teatran, tam yra Lietuvos stabmeldystė brangi, tam tikėjimas nereikalingas? Ar taip?
Red.

Gerbiamajam kunigui atsakymas.

„Rygos Garse“ patilpusiųjų mano straipsnių tikslas buvo ne kaltinti arba teisinti kunigus ir vargonininkus. Aš tiktai noriu, kad kunigai-lietuviai atiduotų savo tėvynei ir broliams-lietuviams, ką jie yra kalti. Labai gerai suprantu kunigų uždavinį, bet tas pats dvasiškas mokslas sako, kad milėtumėm ir guodotumėm savo tėvus. Mylėdami gi ir guododami tėvus, turime mylėti ir guodoti tėvynę ir brolius. Juk jaunikaitis, išeidamas

---

Guy de Maupassant.

Du draugu.

—o—

Apsuptam Paryžiui grumojo bado mirtis *). Žvirbliai tiktai kada-ne-kada tenutupdavo ant stogų ir išpilamosios duobės buvo dykos. Valgė, kas ką sugriebdamas.

Laikrodininkas Morisas, vieną šviesų sausio rytą vaikštinėdamas miesto bulvaru, rankas susikišęs į kelnių kišenęs, dyku skilviu, netyčiomis susitiko su savo seniai matytu draugu Sovažu.

Dar užilgo prieš šitą karą Morisas šventais rytais, meškere bei skardine nešinas, švintant išvažiuodavo Aržanteilio geležinkeliu, išlipdavo Kolombe ir pėsčias traukdavo į Maranto salą, apie kurią jisai sapnuodavo prieš tai visą savaitę. Čion jisai sėsdavo ant kranto ir meškeriodavo, meškeriodavo iki išnaktų.

Ir kas šventadienį jisai čion susieidavo su mažu storuliu, kalbiu žmogyčiu, kurs didžiai mėgdavo meškerioti. Jisai turėjo mieste galanterijų sankrovą. Juodu visą dieną sėdėdavo greta ant kranto, įmetę meškeres ir nuleidę kojas ties vandeniu.

Kitą šventadienį juodu išsėdėdavo taip, nepratarę į vienas kitą nei vieno žodžio; kitą gi dieną pasišnekučiuodavo. Bet ir nekalbėjusiu juodu labai susijausdavo tarp savęs: juodviejų buvo vienoki palinkimai, vienoki jausmai. Pavasario metu, apie kokią 10 valandą, kad nuo atgimusios saulelės iš vandens kildavo, lengvas, tartum srovės panešamas, ukelis, ir uolių meškeriotojų nugaras glostydavo maloni pavasario spindulių šilumėlė, Morisas kartais klausdavo savo kaimyno: „Na, ką? Ar ne puiku?“ Sovažas visados atsiliepdavo: „Jau kaip man, tai nereikia nieko geriau!“ Ir to jiedviem pakakdavo: juodu jau žinodavos.

Rudeniop, saulei leidžianties, kada vandenyje žėrėdavo raudoni debesįs ir juodviejų veidas ir gelstanti medžių lapai nušvisdavo ta pat ugnies šviesa, Sovažas, šypsodamos, ištardavo: „Kas per grožybė!“ Morisas, vakaro gražumu gėrėdamos ir akimis sekdamas pludę, atsiliepdavo: „Tai ne Paryžiaus bulvarai, vyruti!“ . . .

Dabar išnetyčių susitikę ant bulvaro, juodu prieteliškai paspaudė kits kitam ranką ir susigraudino, pasižiurėję į vienas kitą. Sovažas tarė: „Tai susilaukėme gadynės!“ Morisas, kuone pro ašaras atsiliepė: „Ir kas per orai! Šiandien pirmas gražus rytas šiais metais!“

Dangus ištikro buvo visai grynas ir žydras.

Juodu ėjo greta tylomis, rupestingi, nusiminę. Morisas pradėjo vėl: — Ar tamsta atsimeni mudviejų meškeriojimą? Koks malonumas atsiminus! Sovažas paklausė:

— Kada mudu vėl ten nukaksiva? Juodu užsuko į kavinaitę, išsigėrė po stiklelį absento ir ėjo tolyn.

Bet Morisas umai sustojo.

— Išsigerkiva dar po žaliuką, — tarė jis.

— Aš neatsisakau, — pritarė Sovažas.

Ir juodu užsuko į kitą kavinę.

Išėjo jau apsuktomis galvomis, ypač kad buvo dar nieko nevalgę tą rytą. Buvo šilta diena. Lengvas vėjelis glostė veidą. Sovažas, pajutęs oro šilumą, sustojo.

— Na, o kad taip mudu imtuva ir nuvyktuva tenai?

— Kur?

— Ogi meškerioti.

— Nagi kur?

— Į salą. Musų avanpostai stovi šalia Kolombo. Aš pažinstu pulkininką Dumuliną: mudu praleis, nekliudys.

Morisas pasišokėjo.

— Puiku, eiva!

Ir juodu persiskyrė pasiimtų meškerių ir kitų daiktų.

Netruko nei valandos, jau du draugu traukė vieškeliu į vilią, kame laikėsi pažinstamasis pulkininkas.

Jis tik nusišypsojo, kada juodu pasiprašė praleisti į salą; bet prašymą išpildė.

Draugu du ėjo tolyn.

Jau priėjo avanpostus, aplenkė suvisu ištuštėjusį Kolombą ir atsidurė palei nedidėlius vynuogynus, kurie traukėsi iki Senos kranto.

Buvo kokia vienuolikta.

Priešais Aržanteilio kaimas tartum miegojo amžinu miegu. Oržemono ir Šanus kalvos stuksojo išsikišusios. Didelis klonis iki pat Nantero, išmargintas plikais vyšnių medžiais, buvo visiškai tyras.

Sovažas, rodydamas pirštu į kalvas, tarė šnipždomis: „Tenai višuje prusai“.

Nepermanomas neramumas paėmė abu draugu šitoje tyrumos tyloje.

— Prusai!

Juodu dar nebuvo matę prusų, bet jau kelintas mėnuo, kaip jautė prie Paryžiaus vartų tuos nematomus, galingus neprietelius, kurie griovė, plėšė ir marino badu Prancuziją. Ir šalia baisios neapykantos, juodu jautė dar kažin kokią nepermanomą baimę nuo tų nežinomų, galingų neprietelių.

Morisas paklausė gąsliu balsu:

— Na, o kad mudu su jais susitiktuva?

Sovažas atkirto priprastu prancuzams pasityčiojimu:

— O ką? Pasiulysiva jiems keptos žuvies.

Bet juodu tikrai bijojo eiti toliau, nusigandę tos tylos visame akyplotyje.

Pagaliaus Sovažas tarė:

— Eiva toliau, bet tiktai labai atsargiai.

Ir juodu nusileido per vynuogyną, susikuprinę, rėplomis, slapstydamiesi už krumų, akis pastatę iš baimės, klausydamiesi mažiausio šlamėjimo. Plikos žemės ruoštas skyrė juodu nuo upės; juodu pasileido per ja tekinu ir, kaip tik pribėgo prie krašto, tuojau įlindo į lendryną.

Morisas prikišo ausį prie žemės; nieko nebuvo girdėti — juodu buvo vienudu.

Aprimusiu pradėjo meškerioti.

Priešais juodu kyšojo Maranto sala ir užstojo juodu nuo ano kranto. Mažas restorano trobėsys saloje stovėjo užkaltais langais ir durimis, tartum jau čion kiek metų niekas negyveno.

Sovažas išmetė vieną gružę, Morisas — kitą, ir kas valandėlę iš eilios juodu griebė po sidabrinę žuvytę, kuri blaškėsi ant valo galo. Labai klojosi jiedviem meškerioti.

Atsargiai dėjo juodu žuvytes į tinklelį, kurį buvo pasidėję kojų gale. Juodu jautė, kaip grįžo jiedviem tas gilus džiaugsmas, džiaugsmas, kada žmogus pagrįžta prie mylimojo savo darbo, kuris ilgą laiką iš jo buvo atimtas.

Juodu daugiau nieko nesiklausė, nieko nemąstė, pamiršo visa, kas aplinkai darėsi — juodu tik meškeriojo!

Staiga, tartum po žeme pasigirdo kurčias trenksmas, kurs sudrebino žemę: vėl ėmė trinkėti armotos.

Morisas kilstelėjo galvą ir už stataus kranto pamatė Valerijono kalną niuksant, ant kurio viršunės, tartum kokia kepurė, baltavo baltas armotos dumas; tuojau pasirodė dumas ir ties tvirtove, ir po kelių sekundų vėl trinktelėjo šuvis. Po to ėmė šaudyti dažniau; Valerijono kalnas be paliovos leido savo mirtinąjį kvėpavimą, savo pieno baltumo garus, kurie lėtai kilo augštyn ir darė ties kalnu debesį.

Sovažas truktelėjo pečius.

— Tai jie ir vėl pradeda, — burbtelėjo jisai Morisui, kurs įsikneibęs žiurėjo į savo pludę; jam staiga užėjo piktumas, ramaus gyventojaus piktumas, pakilęs prieš tuos bepročius, kurie mušėsi taip nuožmiai.

(Bus pabaiga).

*) Čia aprašytas atsitikimas iš vokiečių bei prancuzų karo 1870 m.

mas kunigaus, regis pasilieka tėvų ir tėvynės sunumi. Aprupindami dvasiškus žmogaus kataliko reikalus bažnyčioje, kunigai privalo dar ganyti pavestąsias jiems aveles ir visais kitais keliais eidami. Pats Kristus, apsakinėdamas Evangeliją, dalina alkaniems duoną ir žuvis. Garsus šv. Tėvas Leonas XIII vienoje savųjų enciklikų pataria kunigams eiti iš bažnyčios į žmones, į jų namus, įsižiurėti į jų gyvenimą ir reikalus, kad, juos visai gerai pažinę, galėtų su tikra nauda darbuoties tarp žmonių ir žmonėms. Sulyg kulturos ir apšvietimo kunigai, kiek išgali, turi darbuoties žmonių dirvoje. Ta dirva didelė ir nuliesusi; kunigai gi, stovėdami taip arti prie žmonių ir naudodamiesi didžiausiu jų užsitikėjimu, turi tam darbui geriausią progą ir stipriausį ginklą savo rankose, ir jeigu jie nesidarbuos žmonių dirvoje, jeigu nesiims jų reikalų į savo širdį, tad žmonės, kurie turi buti vedami, išties savo rankas kitiems, kurie išmokins juos — drėbti purvais. . . Ar-gi mažai dar musų kunigams veikėjų-kunigų pavyzdžių? Ar-gi jie neatsimena tokių vyskupų, kaip Giedraitis, Valančiauskis? tokių kunigų, kaip Gimžauskas, Burba, Vienažinskis ir kiti? ar jie nemato Maironių, Dambrauskų ir kitų? Ar tai tie visi Lietuvos veikėjai, darbuodamies iš visų jėgų tėvynės naudai, užmiršo savo dvasiškas pareigas ir persiskyrė su savo uždaviniu ir pašaukimu? Visoje Lietuvoje matome daugybę kunigų pirmininkais visokių draugijų, vartotojų, įrengėjų vakarų, teatrų ir t. t.? Jiems ir maža yra laisvo laiko, o tečiaus randa laiko ir tiems brolių bei tėvynės naudai darbams! Žinomas čionai, Rygoje, kunigas D. (lenkas), regis ne mažiau bažnyčioje užimtas, kaip kiti kunigai, o tečiaus jį matome ir mokyklose, ir susirinkimuose, ir vakaruose ir įrengimuose teatrų ir t. t. Juk ir inteligentų Rygoje mes teturime pirštais **paskaitomai**, o jiems tenka ir savo tarnybos pareigos pildyti ir be to dar dalyvauti visuose griežtai visuomenės darbuose. Tečiaus jie nesiskundžia, neturį laiko nei pavalgyti, nei išsimiegoti. Mano brangus kunigėlį, prie gerų norų Rygos kunigai-lietuviai taip-pat, kaip minėtasai augščiau lenkų kunigas D., galėtų buti visur, kur tiktai apsireiškia visuomenės darbas, ir nėra ko klausti, kur aš norėčiau kunigus matyti, nes aš jų niekur nematau. Kad kunigai prisirašę prie draugijų, to dar permaža, nes, kad prie draugijų ir Dievas žino, kiek butų narių, o nieks iš jų nenorėtų darbuoties, nesilankytų susirinkimuose ir posėdžiuose, tai visos draugijos labai greitai iširtų. O kodėl vakaruose tai kunigai neturi buti? Čia, regis, nereikalingi prirodymai; tuose vakaruose nėra paleistuvyščių ir nieko priešingo Dievui nei dorai. Nors goduotinasai kunigėlis, neapsilankęs „Mindaugio" vakare, sakai, jog buvo ant scėnos nedorai ypata kardinolo pastatyta, aš, kurs tame vakare buvau, šito nemačiau. Buvo tiesa, ten tiktai girtuoklis, ištvirkėlis vokietis, kurs, prisisavinęs kardinolo vardą ir rubus ir budamas nedorėliu, ir negalėjo kitaip apsieiti. Tas veikalas ne vien Rygoje buvo statomas; ir niekas niekur nematė jame katalikų dvasiškijos išniekinimo. Kad ant musų scėnos neesti statomi turintieji susirišimą su katalikų tikėjimu veikalai, tam patįs kunigai kalti. Dėlko jie nesirupina duoti mums tokių veikalų? Jug minėtasai augščiau lenkų kunigas D. anąmet pasirupino ir įrengė tokį vakarą lenkiškai. Apie nuopelnus ir blogas puses klebono-lenko aš čia nerašysiu, — apie tą jau buvo rašyta ir dar bus rašoma kitoje vietoje. Baigdams savo atsakymą, ir aš pripažinstu, kad polemikos vesti mums neverta, bet rašinėti, kaip mums, lietuviams, priderėtų šičion, Rygoje, sulyg musų brolių elgties, labai naudinga ir sveika, nes be kritikos niekas negali augštai iškilti, be kritikos ir geriausias dalykas arba darbas gali ant niekų nueiti; — kunigai-gi šiandien tai musų didžiausia galybė, tai musų parama. Jeigu jie supras savo priedermes sulyg savo tautos, tai padarys mums labai, labai daug gero. Galima pasiskaityti „R. G." № 16 apie darbus kunigo Indrulio Liepojuje, ir tuojaus suprasti, kiek naudos jis atnešė Liepojaus lietuviams vienu savo pamokslu.

Julis.

Nėra tvarkos. Noriu per „Rygos Garsą" nurodyti, kokia tvarka yra vedama ant Rygos katalikų šv. Mykolo kapų. Kapai taip yra apleisti, kad nėra nei vienos vietos, kur žmonišką taką rasti galėtum. Jeigu žmogus pažvelgtų į rytinę pusę, pagal turkų kapus, tai ašaros bira, žiurint į tokią betvarkę. Sumesta kibirai, šlamštai, trumpai sakant, visokię netyrumai. Teko buti ant visų svetimtikių kapų — na, o tokios betvarkės niekur nematyti. Visi žinome, kad kapuose už visą ką reikia mokėti. Jei pinigus ima, tai reikėtų ir žiurėti, kad butų tvarka. Bet pas mus to nėra. Mums tik gerai važiuoti, o šlajas teveža kiti. Manau, kad kiekvienam tėvui ir kiekvienai motinai savo vaikas malonu. Teipogi ir vaikams tėvai.

O nuėję aplankyti kapo, ką atrandame? Vietoj kapo randame šlamštų kruvą. Ponas Julis sako „Rygos Garse" № 16, kad Rygoj yra katalikų 60,000, tai ar negalėtų rasti vieną žmogų, kurs galėtu gerą tvarką vesti ant kapų? Vasarą tai dar gali su nabašniku pereiti, o kad ateina žiema, tai vargas didžiausias: iškas takelį, ką tik vienas sunkiai gal pereiti, o čia reikia nešti nabašnikas. Tikiuosi, kad visi tat yra matę. Turiu vilti, kad manęs nepavadins pagone ir netikėle, nėsa pasakiau gryną tiesą, kurią kiekvienas gali matyti.

M. B.

Dabokite vaikus! Priemiešcių gatvėse, kur daugiausia darbininkų šeimynų gyvena, gali matyti būrius vaikų, bėginėjančių iš vienos gatvės pusės į kitą. Kur mažiau važiuoja, tai niekis, bet ant gatvių, kur daugiaus gyvumo, nuolatai važinėja tramvajai ir vežėjai, ne tik mažiems, bet ir dideliems reikia buti atsargiems. Tenai vaikų ant gatvės leisti negalima. Liepos 6 d. ant Dinaburgo gatvės, ties № 58, vežėjas suvažinėjo poros metų vaiką, bėgant skersai gatvės. Tekinys perėjo per veidą į krutinę. Maža vilties, ar pagis.

O tėvai čiapat už lango, ir leidžia mažutėlius ant gatvės! Patiems širdies skaudėjimas ir vežėją patampys. O kiek kartų vaikąi įkibę į ratų ašį ar į tramvajų vežinasi!? Kiek tai nelaimių atsitinka per nedabojimą vaikų!

L. A.

Gaila pažiurėjus. Tėvas geria aludėje. Ateina mažiulėliai vaikeliai prašyti tėvo, kad eitų namo. Tėvas pripila degtinės stikliuką ir duoda mažiulėliams, prašydamas gražumu, kad gertų. Maži vaikeliai nenori ragautі. Tėvas nubėga į sankrovą, atneša cukrainių, riestainių ir apelsinų ir duoda vaikams, kad tik gertų degtinės. Kas pirmiau geria, tas pirmiau gauna ir skanumynų. Vaikeliai pradeda gerti, nors ir vaipydamiesi. . .

* * *

Girdžiu kartą vaikus kalbanties: kiti vaikai, girdi, giriasi, kad jie nueiną ir į teatrą ir į balius; o musų, sako, nieko nėra: nei teatrų, nei balių, ir t. t.

Aš priėjau ir sakau vaikams, kad lietuviai taip-pat taiso vaikams teatrus, dar gražesnius už kitų. Ir užsikrito vaikai manęs prašyti, kad pasakyčiau, kada bus lietuvių balius vaikams. Pasakiau, kada bus „Žvaigždės" pasilinksminimas vaikams „Jonatano" sodne. Vaikai šoko prie tėvo prašyti, kad juos leistų. O tėvas atsako: „Geriau aš tuos pinigus nugersiu, negu baliui išleisiu!"

Kokiu keliu eina tėvai, tokiu keliu veda ir vaikus. Patsai prasmegęs girtuokliavimo purvyne, tame purvyne skandina ir savo vaikus. Gėręs per vakarą, ant rytojaus nueina girtas į darbą... negali dirbti, vėl eina degtinės ieškoti. Kiek buva tokių dienų per savaitę, kad pabaudų sumoka po 2 ir po 3 rublius dienai. Jei tuos pinigus apverstų ant vaikų apšvietimo, tai jiems nereiktų sekti šitokiais keliais.

Uuodas iš Tankynės.

Pakorė. Liepos 9 d. Rygos kalėjimo kieme pakorė Simaną Krastinį, 24 m. a., kurs buvo pasmerktas myriop už dalyvavimą ginkluotuose plėšimuose 1905—1906 m. Liepojuje.

Juodaisiais raupais pradega sirgti Rygoje. Viena jauna mergaitė jau numirė ta liga.

Dauguvos vanduo dabar, kolerai atsiradus Rygoje, yra labai pavojingas vartoti; nereikia nei maudyties Dauguvoje.

Visoki priepuoliai. Pereitą pusmetį, tai yra, nuo šių naujų metų iki liepos 1 dien., Rygoje buvo, anot vietinės policijos, šitokie atsitikimai: 7 galvažudystės, 3 pasikėsinimai nužudyti, 4 kudikių nužudymai, 46 nusižudymai, 31 pasikėsinimai nusižudyti, 27 žmogžudystės užpuolikų sužeistos ir 23 apvogimai (ant 1789 r. 83 k.), 102 įsilaužimai su apvogimu (ant 27,587 r.), 135 paprastos vagystės ir apgavimai (ant 81,955) r. Policija suėmė 655 kriminališkus nusidėjėlius, buvo 1 didelis gaisras, 3 vidutiniai ir 125 maži gaisrai, 12 kaminų užsidegimų, 43 staigos mirtis, 38 užpuolimai ir sužeidimai mirtinai, 218 nelaimingų atsitikimų ir 62 sužeidimai peštynese, nuo kurių 4 žmogystos mirė; 48 ypatos prigėrė, 10 nežinia kur prapuolė, 21 pamestų kudikių, 16 kudikių lavonų, 5 vaikai pražuvę; pasiutusių šunų įkąsta 2 žmogu ir 4 mirimai nuo koleros.

Iš Latvijos ir Igaunijos.

Vokiečiai-kolonistai. Baltijos baronai nepaliauja traukę iš Rusijos jau seniau ten apsigyvenusių vokiečių-kolonistų ir parsamdo jiems savo dvarus Taipo, neseniai apėmė tokiu budu atėjusieji iš Volynijos vokiečiai dvarą Perbonen barono Manteufelio. Netrukus atvyksiant vėl viena vokiečių kolonistų kuopa.

Iš igaunių dainų šventės Dorpate. Dainų šventėje apsilankė 18.000 ypatų. Gryno pelno likę 2000 rublių. Visa ta suma busiant suvartota paskatinimui tautiškosios igaunių muzikos.

Turtinis baronų menkėjimas. Kad vokiečių baronų turtai Latvijoje kas kartas vis eina mažyn, patekdami į latvių rankas, tat gali geriausiai atliudyti nykimas vokiškų ukiškų parodų. Šių metų tos rųšies paroda, darytoji Vendene, anot „Rig. Aviz." žodžių, negali buti vadinta nei parodos vardu. Baronai buvę atgabenę parodon tokių kuinų, kokius ukininkai latviai butų gėdėjęsi viešai parodyti. Mašinų skyrius buvęs beveik visiškai dykas. Tokią parodą greičiau galima esą pavadinti vidutiniu jomarku. Įdomus atsitikimas buvęs su muzika. Parodos komitetas pasisamdęs orkestrą, kuri tarp kitų griežusi ir latviškas melodijas. Baronai liepę kapelmeisteriui latviškų negriežti, bet šitas pasipriešino ir varė visa iš eilios, sakydamas, jog muzikoje politikos nesą.

Bauskė. Nors Bauskė stovi keliolika varstų atstu nuo Lietuvos sienos, bet lietuviai jau seniai atvažiuoja čia mugėn. Paskutiniu laiku, pradėjus lietuviams „plusti į visas šalis laimės ieškoti", nemaža musų brolių apsigyveno ir Bauskėje. Neskaitant darbininkų, kiemsargiai, miestsargiai — didesnė pusė — lietuviai. Be to, yra daug jaunuomenės prie kalvių, siuvėjų, kurpių, kurie amatų mokosi. Tikrą lietuvių skaitlių sunku pasakyti, (bet ne mažiau per 4—500), nes didesnė dalis tamsus, tautiškai nesusipratę ir slepia savo tautystę, kaip kokią nuodėmę: susitikę tankiai pradeda tarp savęs latviškai kalbėties.

L. A.

Iš Lietuvos.

Žinotina ukininkams, ukio draugijoms.

Neseniai „Viltyje" buvo pakeltas klausimas apie steigimą Lietuvoje pavyzdinio ūkio. Dėl to turiu pranešti, jog žemės darbų departamente yra daugiau, kaip milijonas rublių, iš kurių duodama pašalpa steigiantiems pavyzdinius ūkius. Gauti pašalpos gali ne vien atskiri žmonės, bet ir ūkio draugijos Duodant prašymą, reikia sykiu paduoti visas sumanymas: kiek yra žemės būsimajame pavyzdiniame ūkyje (geidžiama, kad būtų nedaugiau, kaip 20 dešimtinių), į kiek laukų žemė padalinta, kokiomis sėklomis bus sėjama, ir t. t. Gerai būtų, kad tas sumanymas butų patvirtintas kokio agronomo arba matininko-instruktoriaus. Tokį prašymą padavus į žemės ukio departamentą (Depart. Zemledielija i Zemleustroistva), galima yra tikėties gauti pašalpos Departamentui pareikalavus, gavusiem pašalpą turi duoti apyskaitą apie pavyzdinio ūkio vedimą.

V. D atstovas Pr Kuzma

26 VI/09 m. Kavarskas.

Lietuvio
F. Kolodzinskio
naujai įtaisytas
mineralinių vandenų
pabrikas
Gertrudos gatvė № 92.
Kuogeriausi su grynu cukrum taisyti vaisių gėrymai, **zelteris** ir **visokios giros.**
Galima užsisakyti ir per laišką
Su pagarba
F. Kolodzinskis.
P. 4 2

Apie laukų licitacijas Vilniaus banke.

Dvarai, kurie nėra užsimokėję bankui skolos ir liko dar neparduoti per perėjusią licitaciją, gruodžio mėnesyje vėl bus išstatyti parduot. Taip atsikartoja kas metai: po du kartu per metus buva licitacijos. Kas metai bankas apskelbia parduosiąs šimtus dvarų, o parduoda tiktai po keletą. Todėl niekas negali žinoti, kuris dvaras ištikrųjų bus parduotas, o kuris ne. Jeigu bankas parduotų visus tuos dvarus, kuriuos apskelbia, tai žmonės, apsirinkę tinkamuosius, važiuotų ir pirktų; bet dabar niekas nenori dovanai į Vilnių važinėti Iš tos priežasties kartais galima pirkti dvaras labai pigiai, nes maža tesuvažiuoja pirkėjų

Vilnius. Yra paskutinai nutarta įvesti žemietijas Vilniaus gubernijoje. Tokiu budu Vilniaus gub. valščiai įgis daug platesnę savavaldę, negu buvo čion ikišioliai. Daugelį vietinio ukio bei apšvietimo reikalų ves vietinių žmonių išrinktieji atstovai. Žadama įvesti nuo sausio 1 dien. 1910 m. Žemietijose turės balsą taipo-jau sulyg turto. Todėlei dabar yra skubiai renkama žinios Vilniaus mieste ir gubernijoje. Rusiškosios kilties gyventojus valdžia nor išskirti į atskirą vienątą; todėl gyventojai yra surašinėjama sulyg tautos ir tikybos. Valščių gyventojų įluomus nebusią skirstoma, taigi valščiai bus beluomiai.

Kaunas. Žemaičių vyskupijos pavyskupė kun. Cirtautas, kaip girdėti, visiškai neklauso lietuvių, jau kelinti metai prašančių lietuviškų pamaldų ir pamokslų kai-kuriose Kauno bažnyčiose; o skubina įvesti lenkiškas pamaldas ir pamokslus tose vyskupijos bažnyčiose, kame jų niekuomet nėra buvę. Taip antai vyskupo sokretorius pamokino Cekiškės parapijos bajorėlius susirašyti visus ir paduoti vyskupui sąrašą, tada jis pasirupinsiąs įvesti lenkišką kalbą Čekiškės bažnyčion. Dabar bajorėliai jau baigia rašyties. Daug jie ten prirašys ir nebutų daiktų. Sako, jei pasiseks Čekiškės bajorėliams įvesti lenkišką kalbą, tai tą pat padarysią ir Vilkijos bei Seredžiaus parapijų bajorėliai. Visą vyskupijos tvarką veda ir visą lenkinimo darbą varo pav. kun. Cirtauto

sekretorius kun Žangalavičia (išvirtęs iš lietuvių į lenkus), o pats kun. Cirtautas tik pasirašo. . . Tokio vyskupijos valdytojaus Kaune dar nėra buvę. Kun. Žangalavičiai niekas daugiau nerupi, kaip tik lenkystė ir Lenkija. Jisai dirba pilnoje sutartyje su vilniškiais kunigais lenkintojais ir su kitais endekais. D.

Svetimosios šalįs.

Vokietija. Jau esame minėję, kad kanclerjui Bülov'ui nepasisekė įvykinti savų finansinių sumanymų, nėsa tam pasipriešino dvarponiai Išviso dvarponių partija Vokietijos seime paskutiniu laiku pradėjo visai neapkęsti kanclerio Bülowo ir iš eilios metė visus jo sumanymus šalyn Be-to, dvarponiams pasisekė prisitraukti prie savęs katalikus ir lenkus, tai jie tapo dar galingesni. Matydamas kunig. Bülow'as, kad jų neperlaus, o bijodamas daryti naujus rinkimus, kad į seimą nepakliutų dar daugiau social-demokratų, pats prašė kaizerio Vilelmo, kad jį paleistų nuo sunkaus kancleriavimo Dabar jau paskirtas naujas Vokietijos kancleris, ton Bettman-Hollweg'as Laikraščiai praneša, kad šitas esąs žydų padermės, bet jau kelintos kartos, esąs labai šviesus, gabus vyras, labai iškalbus ir stipriai turtingas, bet dėlei savo žemos kilties neturįs artymos giminystės nei ryšių su galingąja Vokietijos dvarponija Todėlei ir jam busią sunku seime su dvarponiais susiderėti

Prancuzija. Senatas nutarė įsteigti dar 42 pulku laukų artilerijos ir 11 pulkų pėsčiosios artilerijos. Karo ministeris reikalavo daug daugiau karuomenę padidinti, bet senatas nesutiko Paskujais laikais Rusijos valdžia, privalydama pinigų, prasimanė užstatinėti užsieniuose geležinkelius. Išpradžių prancuzų didžpinigiai mielai duodavo pinigų už geležinkelių užstatomąsias popieras; bet dabar, kada patyrė, jog geležinkelių užstatymas yra varomas be Dumos žinios, pradėjo kreivai žiurėti į šitą Rusijos pinigyno ministerio p. Kokovcevo apsivertimą. O šituo keliu, pasirodo, p. Kokovcevas jau yra suglemžęs apščiai pinigų. Tiktai per vieną šių metų birželio mėnesį jisai surinkęs Paryžiuje, padedant bankui „Crédit Lyonnais", 125 milijonus rublių. Gi iš viso per metus jo esą surinkta į 500 milijonų rublių. Prancuzų didžpinigiai sakosi, geriau mėgstą, kuomet Rusija skolinantis iš jų pinigų stačiai valstijos vardu, o ne šituo apeinamuoju keliu.

Rusijos atstovas Paryžiuje p. Nekliudovos, lankanties ten-pat atstovams tyčia pats pribuvo į prancuzų senatą, kame buvo užkviesti susirinkti dumininkai, ir pasakė kalbą, kurioje nurodė, buk tarp Rusų diplomatijos ir Dumos atstovų esąs reikalingasis ryšys, ir atstovai paremią diplomatus tautiškuose santikiuose. Šitame sykyje tas dumininkų parėmimas diplomatams ypač reikalingas, nėsa didžpinigių laikraščiai smarkiai suniko peikti pinigines p. Kokovcevo operacijas Paryžiuje. Parlamentas nutarė prašalinti iš Prancuzijos visų svetimų policijų agentus.

Belgija. Pažangieji Briuselio laikraščiai, kaip „Gazette" ir kiti, praneša, buk didesniuosiuose Belgijos miestuose kibždėte kibždą įvairių Azefiukų bei Landezeniukų (šnipų-kurstytojų), kurie neriąsi iš kailio, kad bent kiek panašiai pragarsėjus, kaip tuodu didžkiu šnipu Landezenas Hartingas slapstąsis taip-pat Belgijoje, nėsa labai geri santikiai su vietine policija jį apsaugoja nuo rusiškųjų revoliucionėrių

Graikija. Ilidos srytyje buvo šiomis dienomis žemės drebėjimas. Sodžiuje Avari sugriuvo 400 namų. Trįs dešimtįs žmonių užmušta; daug sužeista. Aplinkiniuose taipo-jau apščiai trobų sugriuvo ir žmonių pražuvo. Žemės drebėjimas, nors ir ne taip smarkiai, bet vis dar atsikartoja diena iš dienos.

— Rusija, Prancuzija, Anglija ir Italija, kurios yra apsiėmusios saugoti Krito salą nuo sumišimų, pranešė dabar Graikijos vyriausybei, kad ji turėtų kantrybę ir nekeltų ginklo prieš Turkiją dėl tos salos, kurios gyventojai butinai nor prisivienyti prie savo tautiečių graikų ir visiškai atskirti nuo Turkijos. Graikijoje dabar atsirado bruzdėjimas tarp aficierių. Ir čion yra geidaujama atnaujinimo tvarkos.

Kiek lietuvių Amerikoje. Iš priežasties 40-mečių sukaktuvių lietuvių ateivystės Amerikon, kunigas Jonas Žilinskis (Bostone) sumanė padaryti generališką suskaitymą visų lietuvių, gyvenančių dabar Amerikoje. Nelengvas tatai darbas; bet gal kun. Žilinskiui ir pasiseks jisai priderančiai atlikti. Vieni sako tiek, kiti daugiau, o tikrai vis nežinia, kiek yra išviso lietuvių Amerikoje. Todėlei geistina butų, kad šitas sumanymas pasisektų kuogeriausiai ir parodytų mums tikrąjį skaičiu musų brolių anapus Atlanto.

Iš visur.

Ką sako patįs rusai apie savus lekiamųjų laivų dirbėjus.

Apie užsienių įšradėjų lekiamąsias mašinas jau ne kartą teko mums rašyti stebėtinus daiktus. Labiausia savo išradimais yra ikišiol pragarsėjęs vokietis grovas Zepelinas ir prancuzas Raitas.

Į juos nusižiurėję mėgina dirbti lekiamus laivus ir kai-kurie rusai. Bet ikišiol nei vienas jie nėra nieko verto padaręs. Štai kaip atsiliepia apie rusiškuosius dirbėjus rusų laikraštis „Rieč": „Karo vyresnybė musiškių" išradėjų darbais nelabai pasitiki. Tą neištikėjimą dar labiau sukėlė Tatarinovas, kurs vis atideda ir atideda pribaigimą savo aeromobiliaus. Ne daugiau išsitikėjimo laimėjo ir Kostovičius, kurs niekumet nėra parodęs nieko lemto. Juo stebėtiniau, kad Kostovičius skelbia, buk Zepelinas pasisavinęs jo išmislą. Apie visą eilią kitų rusišku išradėjų nėra ką rimtai nei kalbėti Daugelis jų stačiai tik mėgina, ar nepasiseks pasinaudoti valstijos pinigais. Iš tos priežasties yra spėjama, kad taisanties oro laivyną, reikės stačiai pirkties iš užsienio lekiamosius prietaisus.

Šarvuočiai Aną kartą pranešėme, kad juros ministerija užsakė 4 didžius šarvuotus laivus Peterburge. Dabar pabrikas prašo 70 milijonų rankpinigių, šiaip negalėsiąs pradėti darbo, nėsa reikia kiekvienam laivui pradžiai bent už 5 milijonų įvairios medžiagos nupirkti; be-to, reikią dar pabrikas tam tyčia sutvarkyti, kad galima butų tie laivai dirbti. Valdžios atstovai nelabai nor duoti tiek daug pinigų iš augšto.

Lietuvis gydytojas prie Liachovo kazokų. Tarp įvairių, suminėtų laikraščiuose ypatų, esančių prie Liachovo Persijoje, randame ir musų tautietį d-rą Vaičiušką nuo Veliuonos. Jau kelinti metai kaip jisai išvyko, nei giminės nežino, kur. Ogi mat, to vyro pristota prie Liachovo.

Redakcijos atsakymai.

P-nui Provodnikiečiui. Sunku yrą skelbti tokis daiktas laikraštyje, pasiremiant vien tiktai ant to žmogelio pasakos. Daug kartų žmogus, pats piktai padaręs, mėgsta nuversti bėdą ant kitų, ypač, kada prašo pašalpos.

P-nui A. Lapinckui. Tokius daiktus skelbti apie Kirstuką ir jo bičiulį butų daugiau pikto, negu gero. Juk rasit ištikro atsirastų žmonių, kurie kreiptųsi į juodu ir samdytų už pinigus kreivai siekti.

Redaktorius ir leidėjas:
Jurgis Linartas.

Pirmosios rųšies iš geriausių tabokos lapų
„Cadeau" 10 pap. - 6 kap. 25 „ — 15 „
(Kado) ilgojo formato. Draugovė S. Gabai, Maskvoje.

Bulbes
labai miltuotas, atsiųstas tiek iš Rusijos, tiek iš Kuršo ir Vidžemės dvarų, parduoda sodžiaus kainomis su visu namo pristatymu.
Natrinio
Valgomųjų daiktų sankrova.
Aleksandro gatv. № 09
Telefonas № 4681.
Kadangi, savąją prekybą esu padidinęs, tai visokias prekes (tavorus) įsengiu parduoti kur-kas pigiau, negu paprastosios kainos; taip štai: visokios rųšies **arbatą, kavą, cikoriją, miltus, kruopas, muilą** ir t t.
taip-pat įvairias ukininkų produktus 10 procentų parduodu pigiau, kaip jiems paprastai mokama. P. 40—11

!!! Šokėjų atydai !!!
Nuo rugpiučio mėn. įsikuria **Gertrudos g. № 60, b. 3**
Nauja šokimo mokykla.
Šokti bus mokoma pagal naujausios Paryžiaus metodos. Lietuviams specijališki kursai. Kainos vidutinės. Su pagarba
Segall.
P S. Norintieji gali užsirašyti ir dabar: Marijinskaja № 53, b. 9; nuo 3—4 val popiet, 8—9 val. vakarą. Sulyg noro bus mokama ir nedeldieniais. S. 7—5

Odos, šlapinimos ir veneriškomis ligomis sergančiuosius — priimu savo privatiškoje klinikoje. Rygu, Dorpato g № 7.
Nuo 10 val. iki 1 val. ir nuo 4 val iki 6 val.
10—9 D-ras **J. Krauksts.**

Nėra gardesnių papirosų, kaip
„Cadeau" 10 pap. — 6 kap. 25 „ — 15 „
(Kado) ilgojo formato. Draugovė S. Gabai, Maskvoje.

Siuvėjas lietuvis
priima užsakymus ant **civilinių, forminių** ir **kunigiškų rubų** vidutinėmis kainomis
J. Žigas.
RYGA
Kōrabelnaja gatv. № 22.
S. 13—2

Meldžiu tėmyti!
Grabai. Grabai.

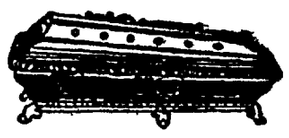

P. Ozolino,
Rygos grabų pabrikas
apdovanotas aukso ir sidabro medaliais ir garbės diplomais.
Pasiulo **visokių puikių grabų: metalinių, ąžuolinių, gelumbe apmuštų** ir **lakieruotų,** taip-gi ir **kapams suolų**
labai pigiai.
Pabriko sąkrovos: **Rygoje** — Aleksandro gatv. № 97 ir Ricierių g. № 4, priešais miesto ligonbučio. **Volmere** — Rygos g № 52.
S. 16—5

Reikia dailydės (stalioriaus),
suprantančio latviškai arba vokiškai. Kliučevaja gatvė 71.

F. Štuko.
Specijališka meblių dirbtuvė ir krautuvė.
Elizavetinskaja gatv. № 85-a, Bergo bazare.
Telefonas № 3708.
Dirbtuvė už savo dailų darbą 1907 m. gavo pagyrimo diplomą, o 1908 m. — medalį.
Krautuvėje gaunama pasirinkti puikiausių meblių, visokio didumo zerkolų, krasių ir krėslų, šėpų, komodų, lovų, taip-pat ir minkštų meblių garniturų, ir visa tat pigiomis kainomis.

Antano Biliuno
Dešrų pabrikas.
Superka piaunamuosius gyvulius, parduoda sveiką mėsą, gardžius kumpius, visokias dešras ir t. t.
Ricerių gatvė, savi namai, № 92, telefonas № 2499.
Skyrius: Didisai turgus (Padauguvyje), sankrova № 100.

Mergaitės,
norinčios išmokti gerai valgius virti
tesikreipia
Didžioji Smėlio gatvė № 30, 3 trepai.
A. Frankman,
daugėl metų virimo kursų perdėtinė.
Mokslą baigusioms parupina vietas.
Ypatingai saldžių valgių gaminimas ir visokių piragų kepimas.
S. 10—1

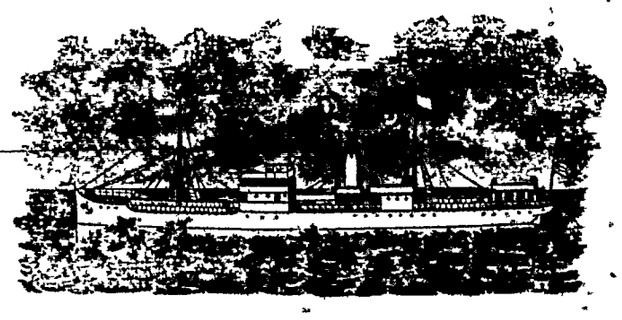

Karlsberg, Spiro ir Ko. Liepojuje.
Skyrius Rygoje, Pauluči gatvėje, № 10.
Vienatinis Rygoje kantoras,
kuris priima pasažierius, norinčius keliauti Amerikon; Niu-Jorkan, Bostonan, Filadelfijon, į Baltimorėn, Čikago ir t. t., Kanadon, Krebekan, į Monterideo, Buenos-Aires ir t t. **taip-gi ir visuose miestuosna Anglijoje.** Keliauninkus veža musų greitieji garlaiviai, įtaisyti su visomis ištaigomis. **Kelionė Amerikon tetrunka 10—11 dienų.** Kelionėj pasažieriams valgis dykai. **Suaugusiam žmogui už bagažo 6 pudus nereikia mokėti.** Arčiau sužinoma pas **Karlsberg, Spiro ir Ko. Liepojuje ir Rygos skyriuje Pauluči g. № 10, tel. 2253.** Užklausus per krasą (pačtą), tuojau atsakoma. Laiškams adresas: Карлсбергъ, Спиро и Ко. Либава, arba Карлсбергъ, Спиро и Ко., Рига. P. 5—5

H. Hempelio ir Ko. spaustuvė, Rygoje, Stiprumos (Krepostnaja) gatvė № 7.